

สื่อและการเหมารวม: บทกลอนวิชาการ Media and Stereotype: An Academic Poem

เขียนโดย.....ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พราว อรุณรังสีเวช

Asst.Prof. Proud Arunrangsiwed, Ph.D.

กลุ่มสาขาวิชานิติศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

parunran@nyit.edu

ข้าพเจ้าได้ทำงานวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบจากสื่อจำนวนมาก และได้พบทวนวรรณกรรม ซึ่งส่วนใหญ่ การศึกษาของผู้อื่นเหล่านี้มักจะศึกษาผลกระทบในแง่ลบ เพื่อที่จะชี้แนะการสร้างสื่อที่มีเนื้อหาที่ดีหรือเหมาะสม (Helfgott, 2015) มีใช้เพียงเหมาะสมแก่เยาวชน หากแต่เหมาะสมกับบุคคลทั่วไป ส่วนงานของข้าพเจ้าเอง ข้าพเจ้าได้ ศึกษาทดสอบภาพยนตร์สั้นและหนังสือการ์ตูนที่ผลิตโดยนักศึกษา และผลการทดสอบเหล่านี้มักชี้ให้เห็นว่า ภาพยนตร์ สามารถเพิ่มทัศนคติและความตั้งใจเชิงพฤติกรรมเชิงบวกของผู้ชมได้ (พราว และสิริพร, 2559) เช่นเดียวกับหนังสือการ์ตูน ที่สามารถปรับทัศนคติทางเพศ ให้ผู้อ่านมองเพศที่สามในแง่ดีได้มากขึ้น (พราว, 2562) ข้าพเจ้ามีเพียงอยากเห็นงานวิจัย ที่ทดสอบสื่อเชิงสร้างสรรค์ที่หลากหลาย โดยนักวิจัยจากสถาบันอื่น ๆ หากแต่ยังต้องการเห็นผู้ผลิตภาพยนตร์ หนังสือ การ์ตูน วิดีโอเกมส์ และสื่ออื่น ๆ ได้หันมาคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อผู้ชมให้มากขึ้นเช่นกัน

งานที่จะนำเสนอต่อไปนี้จะกล่าวถึงการหล่อหลอมสังคมจากสื่อ และถ่ายทอดบรรทัดฐานรุ่นต่อรุ่น โดย หลายครั้ง บรรทัดฐานเหล่านี้อาจสร้างความเหลื่อมล้ำ อันเกิดจากการเหมารวมจากลักษณะภายนอก ไม่ว่าจะเป็น เพศ อายุ รูปร่างหน้าตา ความพิการ ตัวอย่างที่มักพบในภาพยนตร์ต่างชาติคือ ตัวละครที่เป็นคนดึกมักเป็นเพศชายผิวขาว (Erigha, 2015) ต้องคอยปกป้องนางเอกที่ปกป้องตนเองไม่ได้ (Showalter, 2017) และต่อสู้กับตัวร้ายที่หน้าตาอัปลักษณ์ (Arunrangsiwed, Chaisuriya, Khemachantri, Kulratanakul, Bunyapukkna, Cheachainart, & Ounpipat, 2018) หรือ พิจารณาไม่ว่าจะทางจิตใจ (Mental Disorder) (Hoffman, 2014) หรือ ร่างกาย อย่าง จมูกคด หลังค่อม (Donnelly, 2016) เป็นต้น หากผู้ชมเคยชินกับสิ่งเหล่านี้ ความเชื่อที่นำมาใช้กับชีวิตจริงจะถูกเปลี่ยนไปด้วย ดังนั้น ผู้ผลิตสื่อจึงเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความเท่าเทียมกันให้แก่สังคม (Raina & Balodi, 2014)

๐ ด้วยสิ่ง ที่เรียก ไม่รู้ศัพท์

ด้วยจับ สิ่งใด ที่ไม่เห็น

การตระหนก รับรู้ ดูไม่เป็น

ช่างยากเย็น เจกเช่น ตาพิการ

เยาวชน คนดี ซึ่วเกิด

ต่างเพลินเพลิน เชิดชู ผู้สงสาร

รับชมสื่อ ไรสติ มีช้านาน

เริ่มคืบคลาน ปานเปรียบทาส แดนมายา

เมื่อเติบโตใหญ่ ไคลคลา มาจนแก่

ถู รู่แท้ ฤ แคลงแด ฤ กังขา

เชื่อกันว่า คิดไม่เป็น เสมอมา
เพียงคิดว่า สิ่งที่เชื่อ คือความจริง
บรรทัดฐาน ทางสังคม ก่อกำเนิด (สโรหพันธ์, 2559)
ช่างประเสริฐ เลิศเลอ เพื่อไปถึง
อันรูปชั่ว ตัวเดียว ต้องติด
หาพึ่งพิง ใครได้ ไรทางเดิน (Donnelly, 2016)
อัปลักษณ์ บลักชี ชี้ถูกหลาน
ทุกผองพาล รานรูก ทุกข์ระเหิน
ต่างจากพวก มุทธชน คนมีเงิน (Holtzman & Sharpe, 2015)
ถูกสรรเสริญ เจริญยิ่ง มิ่งแดนไกล
ชายแปลงเพศ ต้องเป็นเอดส์ เขาพูดอยู่ (Arrington-Sanders, et al., 2015)
ชายเจ้าชู้ ปกติ มีสงสัย (เกศราพร, 2552;
แต่เมื่อหญิง แต่งแล้วหย่า หลายคราไป มนตรี, 2559; Walker, 2017)
นางคือภักย์ ใจง่าย เหมือนชายตัว
ทั้งหมดนี้ เขาเรียก การเหมารวม
คือกำกวม กำเลา เขลาและชั่ว
เหยียดเพศไป ไรมิติ บาปมิกลัว
เหยียดผิวทั่ว จั้วมิหาม ทรามมันตา
ค่าสังคม อาจม ขึ้นขมยั้ง
ค่าของสิ่ง ไใดเรียก เพี้ยกเดียงสา
คามนุษย์ ปุจฉา วิสัชนา
การวัดค่า หามีสัตย์ วัดกันเอง
บรรทัดฐาน ทางสังคม จมน้ำขุ่น
รุ่นต่อรุ่น ผลุนวลี ชี้ข่มเหง
เสียงหัวเราะ ไพเราะรื่น ช่างครั้นครอง
มีรู้เกรง เหยื่อของสื่อ พร้อกันโย (สุรสิทธิ์, 2561)
มีกี่ครั้ง ดูหนัง ช่างตลก
สกปรก จกเปอต เหตุไฉน
เยาะเย้ยตุ๊ด อ้วนคล้ำ ต่ำจัญไร (Giunchigliani, 2011)
กลับไม่ไหว ใจสุข สนุกดี (Li-Vollmer & LaPointe, 2003)

- มีกี่ครั้ง เทพนิยาย ชายหญิงชั่ว (Wright, 2013)
- มีกี่ครั้ง นางทำตัว ไร้ศักดิ์ศรี (พราว และมานนท์, 2559)
- เรียงอำนาจ ปราศจาก ภาคภูมิ
- ระบानी ศาพร คละเดื่อดาด
- มีกี่ครั้ง สื่อเปลี่ยนเรา เวลาทุกสิ่ง
- ห้ามผู้หญิง เป็นผู้ บริหาร (Garofalo, 2013)
- สร้างความเชื่อ ว่าเธอเป็น เสนนางมาร (Bourke, 2012)
- มักฟังชาน อารมณวิราย ไร้ลัชชา (Garofalo, 2013; Isekeije, 2010)
- มีกี่ครั้ง โฆษณา ล้าสมัย (Popa & Gavrilu, 2015)
- มีแต่ให้ ผู้หญิง ชัดสุชา (Šramová, 2014a)
- ส่วนชายหนุ่ม สวมสูท มุรธา (Wright, 2013)
- ตะลະกล้า ทำความเสี่ยง กริเกรียงไกร
- มีกี่ครั้ง ละคร สอนสั่งผิด
- สุจริต ฤกริตสิทธิ์ ฤกริตไถ
- สอนว่าชั่ว คือฉลาด อาจกำไร (Holtzman & Sharpe, 2015)
- จงอย่าได้ ตั้งต้น จะจนเอา
- มีกี่ครั้ง หนักการตุน อาดูรยั้ง
- ปอบถูกสิ่ง หญิงแก่ แลถูกเผา (Bourke, 2012)
- คนพิการ สังฆารค่อม มีหย่อมเครา (Mendez, 2019)
- มีต้องเดา พวกเขา คือ ทรชน (Bazzini, Curtin, Joslin, Regan, & Martz, 2010; Hutton, 2018)
- มีกี่ครั้ง ผู้สูงวัย ในสื่อสูญญ
- เพียงเพราะท่าน มีจำริญ ใครจะสน (Edström, 2018)
- ถ ถ้ามี ผู้สูงวัย ก็อับจน
- ทรวพล ปวยไข้ ไร้ความจำ (สโรชพันธุ์ และชไมพร, 2557; Palmore, 2015)
- นี่แหละหนา ใครว่า สื่อประเสริฐ
- อย่าชูเชิด อย่าคัล้อยตาม อย่าขันซ้ำ
- มีสติ ตริตัดสิน อย่างเที่ยงธรรม (Bahoric, & Swaggerty, 2015;
- มิให้สื่อ เข้าครอบงำ ทั้งจิตใจ Šramová, 2014b)
- นี่แหละหนา ใครว่า สื่อประเสริฐ
- จงตื่นเถิด รู้เท่าทัน หมั่นสงสัย (Arunrangsiwed, & Pasomsat, 2018)

ผู้ชมสื่อ ในทุกยุค ทุกเพศวัย หมั่นตรองไตร่ ไม่เงียบ แต่เฉียบพลัน ผู้สร้างสื่อ ผู้ส่งสาร จงสนับ	(พิทักษ์ศักดิ์, ชนัญสรุ และวีระเทพ, 2562)
อย่าไหลหลับ นับกำไร ใฝ่ถวิลย์ สรรพสิ่ง เกิดดับ สลับกัน	(ประพจน์, 2561)
จงยึดมั่น สรรค์สร้างงาน สร้างนิสภชน	(ประกายกาวิล, 2560)

รายการอ้างอิง

- เกศราพร มากจันทร์. (2552). โมรา กากี วันทอง: ตัวละครเอกฝ่ายหญิงผู้ตกเป็นทาสชะตากรรม. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่*. 1(1), 19-40.
- ประกายกาวิล ศรัจจินดา. (2560). ละครโทรทัศน์ไทยกับการปรับตัวหลังยุคทีวีดิจิทัล. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*. 4(2), 8-13.
- ประพจน์ ณ บางช้าง. (2561). พฤติกรรมการเปิดรับชมและความพึงพอใจของชาวกรุงเทพมหานครที่มีต่อโทรทัศน์ระบบดิจิทัล. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*. 5(1), 91-104.
- พราว อรุณรังสีเวช และ มานนท์ ผสมสัจย์. (2559). วิวัฒนาการของภาพยนตร์เทปนิยายบริษัทวอลต์ดิสนีย์. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*. 3(1), 53-71.
- _____. (2561). อนุสาวรีย์ในโลกออนไลน์: การอภิปรายทางทฤษฎีของสื่อที่มีมิติเวลาซึ่งอยู่ในสื่อที่มีมิติด้านสถานที่. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*. 5(2), 13-27.
- พราว อรุณรังสีเวช และ สิริพร มีนายนันท์. (2559). สื่อสร้างสรรค์เพื่อการศึกษา. *วารสารเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มทร. พระนคร*. 1(2), 62-71.
- พราว อรุณรังสีเวช. (2562). ชายกลายเพศ กับ มนุษย์กลายพันธุ์. ประชุมวิชาการที่ *The 4th Technology Innovation Management and Engineering Science International Conference (TIMES-iCON2019)*. กรุงเทพฯ: สมาคมอุตสาหกรรมดิจิทัลไทย และ กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการระบบสารสนเทศ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พิทักษ์ศักดิ์ ทิศาภาคย์, ชนัญสรุ อรณพ ณ อรุณยา และ วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา. (2562). การพัฒนาตัวบ่งชี้การรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยของผู้สูงอายุในประเทศไทย. *วารสารการสื่อสารมวลชน*. 7(1), 147-190.
- มนตรี มีเนียม. (2559). กากี: การดัดแปลงวรรณคดีเป็นบทละครเวทีสมัยใหม่. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่*. 8(2), 1-28.
- สโรชพันธุ์ สุภาวรรณ. (2559). ปฏิบัติการในชีวิตประจำวันกับการต่อรองอัตลักษณ์ของผู้สูงอายุ. *วารสารสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์*. 42(2), 34-58.
- สโรชพันธุ์ สุภาวรรณ และ ชไมพร กาญจนกิจสกุล. (2557). การประกอบสร้างภาพลักษณ์ของผู้สูงอายุ. *วารสารสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 10(1), 93 – 136.
- สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ. (2561). วิกฤตความเชื่อมั่นของข่าวยุคสื่อดิจิทัล. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*. 5(1), 8-11.

References

- Arrington-Sanders, R., Oidtman, J., Morgan, A., Harper, G., Trent, M., & Fortenberry, J. D. (2015). Intersecting Identities in Black Gay and Bisexual Young Men: A Potential Framework for HIV Risk. *Journal of Adolescent Health, 56*(2), S7-S8.
- Arunrangsiwed, P. (2019). Ex-Men in X-Men. Presented in *The 4th Technology Innovation Management and Engineering Science International Conference (TIMES-iCON2019)*. Bangkok, Thailand: The Association of Thai Digital Industries, & Technology of Information System Management Division, Faculty of Engineering, Mahidol University. (in Thai).
- Arunrangsiwed, P., & Meenanant, S. (2016). Prosocial Media for Education. *Journal of Mass Communication Technology, RMUTP, 1*(2), 62-71. (in Thai).
- Arunrangsiwed, P., & Pasomsat, M. (2016). The Evolution of Disney Fairy Tales: A Meta-Review of Past Studies. *Suan Sunandha Rajabhat University Journal of Management Science, 3*(1), 53-71. (in Thai).
- _____. (2018). Monuments Go Online: Theoretical Discussion of Time-Binding Media in Space- Binding Media. *SSRU Journal of Management Science, 5*(2), 13-27. (in Thai).
- Arunrangsiwed, P., Chaisuriya, K., Khemachantri, S., Kulratanakul, V., Bunyapukkna, P., Cheachainart, K., & Ounpipat, N. (2018). Manga Saves Our Kids: The Effect of Manga Characters' Ethics and Enthusiasm on Their Attractiveness. *ITMSOC-IBE: Transactions on Innovation and Business Engineering, 3*(1), 10-15.
- Bahoric, K., & Swaggerty, E. (2015). Fanfiction: Exploring In-and Out-of-School Literacy Practices. *Effective Writing Instruction: Colorado Reading Journal, Summer 2015*.
- Bazzini, D., Curtin, L., Joslin, S., Regan, S., & Martz, D. (2010). Do animated Disney characters portray and promote the beauty-goodness stereotype? *Journal of Applied Social Psychology, 40*(10), 2687-2709.
- Bourke, J. (2012). Hunting the Comic Witch: Humorous Representations of the Witch Figure in England, 1580-1620. *History in the Making, 1*(1), 36-44.
- Donnelly, C. E. (2019, December 2). Re-visioning negative archetypes of disability and deformity in fantasy: Wicked, Maleficent, and Game of Thrones. *Disability Studies Quarterly, 36*(4), Retrieved from <http://dsq-sds.org/article/view/5313>.
- Edström, M. (2018). Visibility patterns of gendered ageism in the media buzz: a study of the representation of gender and age over three decades. *Feminist media studies, 18*(1), 77-93.
- Erigha, M. (2015). Race, Gender, Hollywood: Representation in Cultural Production and Digital Media's Potential for Change. *Sociology Compass, 9*(1), 78-89.
- Garofalo, M. (2013). The Good, the Bad, and the Ugly: Teaching Critical Media Literacy with Disney. *Procedia-Social and Behavioral Sciences, 106*, 2822-2831.
- Giunchigliani, M. S. (2011). *Gender Transgressions of the Pixar Villains*. Hawaii Pacific University (Doctoral dissertation, Hawaii Pacific University). Retrieved from <https://search.proquest.com/docview/1010773381>.
- Helfgott, J. B. (2015). Criminal behavior and the copycat effect: Literature review and theoretical framework for empirical investigation. *Aggression and violent behavior, 22*, 46-64.
- Hoffman, L. D. (2014). *The damned, the bad, and the ugly: Our society's bad (and occasionally sinister) habit of using villains to label, deter, and other* (Master's thesis, Eastern Michigan University).
- Holtzman, L., & Sharpe, L. (2015). *Media messages: What film, television, and popular music teach us about race, class, gender, and sexual orientation*. London & New York: Routledge.

- Hutton, Z. (2018). *Queering The Clown Prince of Crime: A Look at Queer Stereotypes as Signifiers in DC Comics' The Joker* (Master's thesis, Florida International University).
- Isekeije, J. (2010). A Comparative Analysis of Female Characters in Empire and Watchmen. *The International Journal of the Humanities*, 8(9), 1-9.
- Li-Vollmer, M., & LaPointe, M. E. (2003). Gender transgression and villainy in animated film. *Popular Communication*, 1(2), 89-109.
- Magjan, K. (2009). Mora, Kaki and Wanthong, Heroines Who Were Enslaved to Their Fate. *Journal of Liberal Arts Prince of Songkla*, 1(1), 19-39. (in Thai).
- Meenium, M. (2016). Kaki: The adaptation of classical literature to a contemporary stage play. *Journal of Liberal Arts Prince of Songkla*, 8(2), 1-28. (in Thai).
- Mendez, B. (2019). Better Dead than Disabled: Analysis of Me Before You. *Access*: Interdisciplinary Journal of Student Research and Scholarship*, 3(1), Article 3: 1-21.
- Na Bangchang, P. (2018). Behavior of exposure and satisfaction of Bangkok residents toward digital TV. *SSRU Journal of Management Science*, 5(1), 91-104. (in Thai).
- Palmore, E. (2015). Ageism comes of age. *Journals of Gerontology Series B: Psychological Sciences and Social Sciences*, 70(6), 873-875.
- Popa, D., & Gavrilu, D. (2015). Gender representations and digital media. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 180, 1199-1206.
- Raina, D., & Balodi, G. (2014). Ageism and stereotyping of the older adults. *Scholars Journal of Applied Medical Sciences*, 2(2c), 733-739.
- Showalter, E. (2017). Rethinking the Seventies: Women Writers and Violence. *The Antioch Review*, 74(4-1), 762-776.
- Šramová, B. (2014a). Aggressive marketing, consumer kids and stereotyping of media contents. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 140, 255-259.
- Šramová, B. (2014b). Media literacy and marketing consumerism focused on children. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 141, 1025-1030.
- Srijinda, P. (2017). The Adaptation of Thai Soap Opera after The Transition to the Digital TV. *SSRU Journal of Management Science*, 4(2), 8-13. (in Thai).
- Supawan, S. (2016). The Practices of Everyday Life and Elderly People's Negotiating Identities. *Journal of Social Sciences and Humanities*, 42(2), 34-58. (in Thai).
- Supawan, S., & Kanchanakisakul, C. (2014). The Social Construction of the Elderly Representations. *Journal of Social Sciences Naresuan University*, 10(1), 93 - 136. (in Thai).
- Thisaphak, P., Oranop Na Ayutthaya, C., & Pathumcharoenwattana, W. (2019). Media, Information, and Digital Literacy Indicators for Advocating Democratic Citizenship of Thai Elderly. *Journal of Mass Communication*, 7(1), 147-190. (in Thai).
- Vithayarat, S. (2018). Fake News: Crisis of confidence on the news in the digital media era. *SSRU Journal of Management Science*, 5(1), 8-11. (in Thai).
- Walker, A. M. (2017). *The secret life of the cheating wife: Power, pragmatism, and pleasure in women's infidelity*. Maryland: Lexington Books.
- Wright, C. M. (2013). *Plain and Ugly Janes: The Rise of the Ugly Woman in Contemporary American Fiction*. London, New York: Routledge.